

Skole og Samfunds

Årsberetning 2008

Oktober 2008

Indhold

Årsberetning 2008

3	Forord
4	Året der gik Monstarudvalget Hullet i folkeskoleloven Lokalafdelinger i kommunerne Trivselsambassadører
7	Foreningens politiske organer Lokalafdelingerne i kommunerne Repræsentantskabet Hovedbestyrelsen Formandskabet Forretningsudvalget
8	Aktiviteterne i 2008 Medlemsudvalget Kursusudvalget Udvalget for børn med særlige behov Instruktørnetværk Instruktørnetværk Eksterne kurser Interne kurser Forældrerådgivningen Skolebørn www.skole-samfund.dk Elektroniske medlemsnyheder Foreningens udgivelser Pleje af netværk og politiske kontakter Projekter Internationalt samarbejde Nordisk Komité
16	Sekretariatet
17	Regnskab 2007
18	Status på arbejdsprogrammet for 2008

Redaktionen er afsluttet 1. oktober 2008

Forord

Skole og Samfund er skolebestyrelsernes forening. Vores hovedopgave er at være med til at styrke den danske folkeskole så vores børn lærer mest muligt i skolen. På alle niveauer, fra skolebestyrelsen på den enkelte skole over lokalafdelingen i kommunen til ledelsen i landsforeningen, taler vi forældrenes sag i forhold til politikerne.

I 10 år har jeg været formand for Skole og Samfund, og jeg vil nu overlade ledelsen af foreningen til nye stærke kræfter. Det giver mig anledning til at komme med nogle betragtninger over hvad der er sket i den periode.

Gennem de 10 år har Skole og Samfund fået sat forældrenes rolle på den skolepolitiske dagsorden. Det er gået op for alle parter omkring skolen at forældrene under alle omstændigheder spiller en stor rolle i forhold til børnenes læring, og at det er en frugtbar investering at opbygge et godt skole/hjem-samarbejde.

Skole og Samfund er blevet en endnu stærkere forældreforening. Vi har fingeren på pulsen gennem vores arbejde i skolebestyrelsen, vi deltager aktivt i udviklingen af den danske folkeskole, vi samarbejder med de andre interesseorganisationer på skoleområdet, vi har et tæt samarbejde med de politiske partiers uddannelsesordførere, og vi er i løbende dialog med undervisningsministeren og ministeriet.

Ja, Skole og Samfund er garanten for forældreindflydelse i folkeskolen. For et år siden skrev Undervisningsministeriet et udkast til et lovforslag som ville flytte al reel indflydelse fra skolebestyrelserne til de kommunale forvaltninger. Samtidig ville det give kommunerne grønt lys til massesammenlægninger af skoler på tværs af store geografiske afstande. Vi reagerede skarpt på undermineringen af skolebestyrelserne. Det angreb ser nu ud til at være afværget, men der er ingen tvivl om at uden Skole og Samfunds indgriben ville det have været nat med den lokale forældreindflydelse på skolen. Den anden del af lovforslaget, grønt lys for massesammenlægninger af skoler, fandt vi sammen med DLF, DS, Skolelederne og BUPL om at gå imod, men den sag er endnu uafklaret.

Der ligger nye udfordringer forude. Der kommer hele tiden nye elever og forældre i skolen, og det samfund skolen skal udvikle børnene til, ændrer sig hurtigt. Men det står fast at viden er den eneste ressource vi har i Danmark, så den skal vi investere i og værne om.

Det er målet med den indsats som aktive forældre over hele landet yder gennem Skole og Samfund!

Ingen kan alt
Alle kan noget
Sammen kan vi det hele

Thomas Damkjær Petersen
Landsformand

Året der gik

Året der gik

Den eneste væsentlige ændring i folkeskoleloven i det forløbne år er at børnehaveklassen nu er blevet obligatorisk således at der er indført 10 års undervisningspligt i Danmark. Det har været ventet længe, og det er en udvikling vi fuldt ud kan støtte i Skole og Samfund.

Men det faktum at lovmøllen har arbejdet lidt langsommere end i tidligere år, har ikke betydet ro på den politiske front – tværtimod.

På Danmarks Lærerforenings kongres i september 2007 opfordrede DLF-formand Anders Bondo Christensen folkeskolens parter til at gå sammen om et udspil der kunne tackle folkeskolens aktuelle udfordringer. En opfordring som Skole og Samfunds formand allerede på kongressen besvarede positivt.

Hen over efterårsmånederne 2007 mødtes arbejdsudvalg med repræsentanter for Danmarks Lærerforening, Lederforeningen, Danmarks Skolelederforening, Danske Skoleelever, BUPL og Skole og Samfund for at drøfte hvorvidt vi kunne finde sammen om nogle fælles, konkrete udspil til imødegåelse af folkeskolens udfordringer.

Som bekendt er vi i Skole og Samfund ikke altid enige med lærerne eller skolelederne. Men det lykkedes ved fælles vilje til at indgå kompromiser at fremkomme med en lang række anbefalinger vedr. følgende emner:

- Skolens rummelighed, samarbejdet mellem faggrupperne, tosprogede elever og skole/hjem-samarbejdet
- Faglighed, sparring og tilsyn
- Rekruttering, fastholdelse og udvikling af ledere og medarbejdere.

De mange anbefalinger blev offentliggjort i slutningen af november 2007 i hæftet ”Sådan kommer vi videre”. For Skole og Samfund var det særlig glædeligt, at vi sammen med de andre organisationer kunne nå til enighed om behovet for en styrkelse af skole/hjem-samarbejdet ved at erstatte elevplanen med fremadrettede udviklingssamtaler. Og om at en selvstændig skole skal udgøre en geografisk og bygningsmæssig enhed. Men desværre var der fra Folketingets og kommunernes side ikke stor vilje til at følge de gode råd som folkeskolens ansatte og brugere var enedes om.

Monsterudvalget

I januar 2008 nedsatte undervisningsminister Bertel Haarder et udvalg til afbureaukratisering af folkeskolen – det såkaldte Monsterudvalg. I udvalget mødtes repræsentanter for folkeskolens parter med Undervisningsministeriets folk. Skole og Samfund havde to medlemmer af udvalget.

Desværre fik udvalget ikke lov til at gøre brug af samme arbejdsmetode som havde ført til gode resultater frem mod udarbejdelsen af ”Sådan kommer vi videre”, nemlig forsøg på at finde løsninger som alle parter kunne leve med.

I stedet kom udvalgets rapport til at bestå af en lang række forskellige forslag til ændringer af regelsættet omkring folkeskolen. Disse forslag kunne de enkelte organisationer så afgive en kort udtalelse om i rapporten, og undervisningsministeren eller ministeriet kunne herefter frit vælge hvilke af forslagene der skal lide en stille død, og hvilke der skal arbejdes videre med.

Efter Skole og Samfunds opfattelse drejer en del af forslagene – f.eks. vedr. elevplaner og kvalitetsrapporter – sig slet ikke om regelfor-
enkling, men om at man fjerner nogle af borgernes rettigheder. Og det kan selvfølgelig af skolens an-

satte opfattes som en forenkling, men er ikke det man normalt opfatter som afbureaukratisering. I slutningen af september 2008 offentliggjordes en aftale mellem partierne bag folkeskoleforliget som betyder at der gennemføres en række forenklinger af reglerne i folkeskolen. Men elevplanerne og kvalitetsrapporten bliver der ikke rørt ved. Det er vi godt tilfredse med.

Hullet i folkeskoleloven

Den politiske opgave, der har fyldt mest i det forløbne år, er opgaven med at få lukket det hul i folkeskoleloven der tillader kommunerne at sammenlægge skoler til én skole med mange geografisk spredte afdelinger.

Adskillige kommuner har allerede benyttet sig af dette hul i loven. I august 2008 blev 13 bornholmske skoler reduceret til 4 med hver 3-4 adskilte afdelinger. På Lolland ser det ikke meget bedre ud. Her er 16 skoler blevet til 4 der drives videre i de samme bygninger, men nu blot uden egen ledelse og skolebestyrelse. Landets p.t. største "skole" (der består af 3 adskilte afdelinger) med i alt over 1500 elever ligger således nu i Rønne på Bornholm.

På Bornholm valgte kommunalbestyrelsen oven i købet helt at sætte skolebestyrelserne uden for indflydelse. Skolebestyrelserne på de nedlagte skoler fratrådte i slutningen af skoleåret 2007/08 og havde ingen indflydelse på opbygningen af de nye skoler med mange afdelinger. Og det har trukket ud med at få valgt nye skolebestyrelser, så skolerne har i skrivende stund slet ikke nogen bestyrelse. Meget bekvemt for kommunalbestyrelsen har den så tiltaget sig skolebestyrelsernes kompetence

så forældrene slet ikke får nogen indflydelse på principperne for f.eks. klassedannelsen i de nye skoler. Det har Skole og Samfund klaget over til Det Kommunale Tilsyn. Klagen er endnu ikke afgjort.

I arbejdet for at få Folketinget til at lukke hullet i loven så det igen står klart hvad vi skal forstå ved begrebet "en skole", har vi i Skole og Samfund forsøgt at alliere os med de andre parter i folkeskolen. Der har været afholdt en række møder med

Danmarks Lærerforening, BUPL og Skolelederne. Sammen har vi markeret enighed om at kæmpe for at en skole skal bestå af en sammenhængende bygningsmasse. Og i samarbejde med Danske Skoleelever har vi taget initiativ til at præsentere "Sådan kommer vi videre" for Skolerådets formandskab.

Vi har også allieret os med Landdistrikternes Fællesråd, Friskoleforeningen og Efterskoleforeningen for sammen at arbejde for at der fortsat bliver et ordentligt skoletilbud til børn i landdistrikterne. Denne kreds af organisationer afholdt i februar 2008 en velbesøgt høring om emnet på Christiansborg. Samarbejdet fortsætter med lokale arrangementer i kommuner med store landdistrikter.

Kort tid forinden havde Folketingets Uddannelsesudvalg afholdt en lukket høring med deltagelse af folkeskolens parter. Her gjorde vi fra Skole og Samfunds side gældende at hullet i folkeskoleloven betyder en kraftig udhuling af forældrenes ret til at få deres barn optaget i distriktsskolen, af det frie skolevalg, af børnenes ret til at blive gående på den skole hvor de én gang er optaget, og af forældrenes demokratiske indflydelse på skolen gennem skolebestyrelsen.

De samme argumenter har været fremført i de talrige møder som formandskabet har afholdt med partiernes uddannelsespolitiske ordførere. Der har været stor forståelse for argumenterne fra alle partier. Men det er tilsyneladende vanskeligt at finde en løsning som ikke udløser massiv økonomisk kompensation til kommunerne. I hvert fald må det konstateres at sagen endnu ikke er løst.

Lokalafdelinger i kommunerne

I lighed med de foregående to år arbejdes der fortsat på forankring af lokalafdelingerne i landets 98 kommuner. Medlemsudvalget har konstateret at det i nogle lokalafdelinger kan være svært at rekruttere nye medlemmer. På samme tid er der andre lokalafdelinger der konstituerer sig med egentlige lokalbestyrelser. Aktiviteterne i lokalafdelingerne er meget varierende og kan være oplæg ved foredragsholdere, udsendelse af nyhedsbreve til skolebestyrelserne, møder med kommunens for-

valtning, dialogmøder for skolebestyrelserne, afholdelse af generalforsamling osv.

I september 2008 var der lokale bestyrelser i 41 kommuner med i alt 179 bestyrelsesmedlemmer. Herudover var der 39 kommuner repræsenteret ved 102 aktive kontaktpersoner, der endnu ikke havde konstitueret sig med egentlige bestyrelser. Kun i 18 kommuner var der slet ikke nogen form for lokal repræsentation.

Generelt er aktivitetsniveauet højt i de lokalafdelinger, der har konstitueret sig med en bestyrelse. I dialog med Forretningsudvalget og Hovedbestyrelsen arbejder Medlemsudvalget på at udvikle muligheder, metoder og idéer der kan hjælpe igangværende som nye lokalafdelinger i deres arbejde på lokalt plan.

Trivselsambassadører

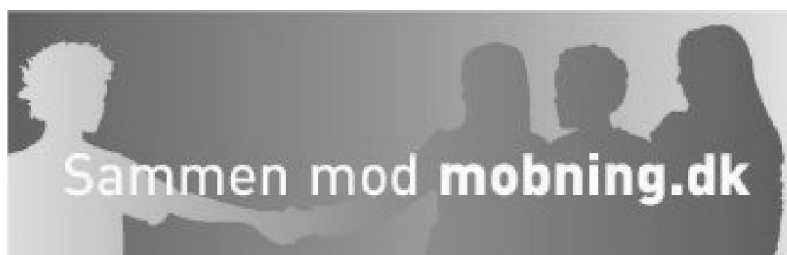
Undervisningsministeriet lancerede i foråret 2008 kampagnen "Sammen mod mobning" hvor alle parter omkring folkeskolen samt en lang række andre børne- og ungdomsorganisationer deltager med mange forskellige projekter. Skole og Samfunds projekt i kampagnen hedder Trivselsambassadører. Ideen går ud på at skolebestyrelserne nedsætter en

Trivselsambassadørprojektet har været Skole og Samfunds største projekt i 2008 med planlægning og gennemførelse af møder i de fleste kommuner over hele landet. Første fase af projektet har været gennemførelse af inspirationsmøder for alle skolebestyrelser. Fra medio april til medio juni har instruktørnetværket gennemført 83 inspirationsmøder hvor knap 36 % af landets folkeskoler var repræsenteret. Målet er 40 %, og for at nå det bliver der i september-oktober måned afholdt et opfølgingsmøde i hver region.

Anden fase: Efterfølgende får skolebestyrelserne arbejdsro til at etablere sig med trivselsambassadører på skolen og få dem registreret i Skole og Samfund. Trivselsambassadørerne vil blive kontaktet direkte via mail med inspiration til arbejdet.

Tredje fase: Trivselsambassadørerne inviteres til et kursus hvor de får input og inspiration til arbejdet. Kurserne vil blive holdt i kommunerne i januar og februar måned 2009.

Ud over møder og kurser har Skole og Samfund udarbejdet materiale til skolebestyrelserne, bl.a. med forslag til principper og kommissorium for arbejds-

gruppen af trivselsambassadører. Der arbejdes for øjeblikket på en "værktøjskasse" som trivselsambassadørerne får udleveret på kurserne i begyndelsen af det nye år.

arbejdsgruppe bestående af seks forældre fordelt på skolens faser samt en repræsentant fra skolebestyrelsen som bindeled.

Målet er at gruppen af trivselsambassadører bliver en integreret del af skolens trivselsarbejde og gennem arrangementer og aktiviteter i årgangene, i faserne og for hele skolen udvider det sociale fællesskab mellem forældre, elever og skolens personale – til gavn for trivslen på skolen.

Ministeriets kampagne slutter ved udgangen af året, men det er målet at Skole og Samfunds projekt med trivselsambassadører skal fortsætte og fremover blive en fast del af skolernes trivselsarbejde. Et arbejde hvor også forældrene tager medansvar for trivslen på skolen.

Foreningens politiske organer

Lokalafdelingerne i kommunerne

Lokalafdelingerne i kommunerne er foreningens demokratiske grundenheder. Her samles medlemmer af forskellige skolebestyrelser med kommunens skolepolitik som naturligt fælles interesseområde. Lokalafdelingerne udpeger repræsentanter til foreningens øverste myndighed, repræsentantskabet, der mødes én gang årligt.

Repræsentantskabet

Repræsentantskabet er foreningens højeste myndighed og fastlægger på det årlige repræsentantskabsmøde foreningens overordnede politiske kurs. Det er repræsentantskabsmødet der fastsætter foreningens vedtægter og vælger hovedbestyrelse samt formandskab.

Hovedbestyrelsen

Hovedbestyrelsen består af formand og næstformand samt 21 medlemmer valgt af repræsentantskabet gennem geografisk opdelte valggrupper. Hovedbestyrelsen afholder tre møder om året. På dagsordenen har i år bl.a. været:

- * skolesammenlægninger og foreningsinitiativer til at imødegå dem
- * udvikling af lokalafdelingerne og medlemsorganisationen
- * foreningens udmeldinger i forhold til asylbørns optagelse i folkeskolen.

Formandskabet

Skole og Samfunds formand siden 1998 er Thomas Damkjær Petersen. Han har været aktiv i skolebestyrelsesarbejde og i Skole og Samfund siden midten af 80'erne – bl.a. var han 1990-96 formand for Skole og Samfund i København, hvor han stadig sidder i bestyrelsen. I en årrække var han formand for Skolepolitisk Udvalg, og han var næstformand 1997-98. Han har i 23 år været formand for skolebestyrelsen på Øster Farimagsgades Skole i København, og han er siden 2006 formand for Frederiksgårdsskolen, en specialskole i København. Han og hans kone har tilsammen syv børn som alle har forladt folkeskolen, og derudover to plejebørn som går i 6. klasse. Til daglig arbejder han som trafikplanlægger i Movia. Thomas Damkjær Petersen har meddelt at han ikke genopstiller som landsformand ved repræsentantskabsmødet i 2008.

Benedikte Ask Skotte blev næstformand i Skole og Samfund i 2005. Hun har fem børn og har siddet i en skolebestyrelse siden 1998, de sidste ti år som formand. Ved skolebestyrelsesvalget 2006 blev hun også valgt ind i den overbygningsskole hendes børn hører til. Hun har været aktiv i den daværende Vestsjællands Amtsforening siden 2000, har deltaget i opbygningen af lokalafdelingen i Kalundborg Kommune og har siddet i hovedbestyrelsen siden 2001. Benedikte Ask Skotte er uddannet praktisk landmand og cand. agro. fra Landbohøjskolen. Hun er af hovedbestyrelsen blevet indstillet som formandskandidat til valget ved repræsentantskabsmødet i 2008.

Forretningsudvalget

Forretningsudvalget holder otte til ni møder om året og varetager foreningens ledelse. FU består af formandskabet og fem medlemmer valgt af og blandt hovedbestyrelsens medlemmer:

- * Hans Erik Pedersen, Guldborgsund
- * Leo Thusing, Åbenrå
- * Bente Johansen, Bornholm
- * Poul Arne Bødker, Slagelse
- * Jens Darket, Rudersdal

FU tager løbende stilling til spørgsmål vedrørende foreningens drift og udmønter Skole og Samfunds

Aktiviteterne i 2008

Medlemsudvalget

Medlemsudvalget (MU) er et ad hoc-udvalg, som blev nedsat af FU i starten af 2006 med henblik på udvikling af den nye medlemsstruktur. Det er udvalgets opgave

- At overvåge og fremme oprettelsen af lokalafdelinger i alle kommuner
- At overveje og fremkomme med forslag til, hvorledes denne proces bedst fremmes
- At overveje, indsamle eksempler på og fremkomme med forslag til aktiviteter i lokalafdelingerne
- At overveje, indsamle eksempler på og fremkomme med forslag til, hvorledes samarbejdet mellem forskellige lokalafdelinger kan foregå
- At overveje og fremkomme med forslag til sekretariatets betjening af lokalafdelingerne.

I november 2007 besluttede FU at forlænge kommissoriet for MU indtil udgangen af 2009. Til den tid tager FU stilling til MU's fortsatte virke.

MU består af tre HB-medlemmer, tre repræsentanter udpeget blandt lokalafdelingernes bestyrelser samt ét FU-medlem. Udvalget sammensættes for et år ad gangen. Der afholdes fire møder årligt.

I 2008 er der indtil videre afholdt tre møder. På udvalgets første møde blev det besluttet at "Håndbog for lokalbestyrelser" skulle revideres. Udkast blev udarbejdet og godkendt af MU. Den reviderede håndbog blev udsendt midt i juni 2008 til alle lokalbestyrelsesmedlemmer og kontaktpersoner. "Håndbog for lokalbestyrelser" ligger i

PDF-format på Skole og Samfunds hjemmeside, på den lukkede side for lokalbestyrelser.

Udvalget har observeret at det ude i lokalafdelingerne er svært at rekruttere nye medlemmer til lokalbestyrelserne, og der er derfor brugt megen tid på at diskutere hvordan man kan forbedre servicen til lokalafdelingerne.

På det andet møde besluttede udvalget at forsøge at opbygge netværk for lokalafdelingerne med HB-medlemmerne som tovholdere. Det har ikke været nogen succes i de fleste kommuner. Derfor har udvalget sat forsøget i bero og afventer at Hovedbestyrelsen genovervejer sin holdning til netværksdannelse.

Udvalget har erfaret at der ud over de etablerede Skole og Samfund-lokalafdelinger i mange kommuner eksisterer andre former for samråd hvor skolens parter deltager.

I disse kommuner skal der derfor argumenteres for hvorledes skolebestyrelsernes repræsentanter i disse fora med fordel kan organisere sig som lokalafdelinger af Skole og Samfund.

Medlemsudvalget har udarbejdet konkrete forslag til hvervekampagne i forhold til nye medlemmer. Forslaget er vedtaget af HB og iværksættes i løbet af efteråret 2008.

I lighed med formandskabets landsturné i 2007 har Medlemsudvalget indstillet at man gentager disse møder i 2009.

Medlemsudvalget består aktuelt af:

Irene Holdensen (formand), Varde, Henning B.

Andersen, Norddjurs, Jens Holmgaard Poulsen, Silkeborg, Hans Erik Pedersen, Guldborgsund, Annette Frøhling, Helsingør, Henrik Skov, Nyborg, Berit Nielsen, Randers.

Fra sekretariatet deltager: sekretariatschef Niels-Christian Andersen, projektleder Ingelise Andersen og medlemssekretær Jette Larsen.

Kursusudvalget

Kursusudvalgets primære opgave er at varetage Skole og Samfunds interne og eksterne kursusaktivitet samt at vedligeholde netværket af instruktører. De interne kurser er bl.a. instruktøruddannelse, instruktørsamlinger samt det årlige videns- og erfaringsseminar. De eksterne kurser gennemføres af instruktørnetværket på skoler, i kommuner og hos andre som ønsker at trække på Skole og Samfunds viden og erfaringer.

For både de interne og de eksterne aktiviteter vedkommende står udvalget som politisk ansvarlig for markedsføring, udarbejdelse af materialer og planlægning. For de interne kursers vedkommende står udvalget også for gennemførelsen.

I det forløbne år har der været en fortsat efterspørgsel efter kurser og oplæg på samme høje niveau som efter sidste års markante stigning. Opgaverne omkring kurserne og instruktørnetværket er naturligvis tæt forbundet og er også i denne periode blevet løst optimalt.

Kursusudvalget består af et medlem udpeget af Forretningsudvalget, tre medlemmer valgt blandt Hovedbestyrelsens medlemmer og to medlemmer valgt blandt instruktørerne. Efter sidste repræsentantskabsmøde fik Kursusudvalgets følgende sammensætning: Peter Andersen (formand), Jens Darket, forretningsudvalget, Laurits Kristensen, Claus Mester-Christensen, alle Hovedbestyrelsen, Henrik Hjorth Hansen, Lice Jørn, instruktørerne. Der har været holdt to møder, og endnu ét er planlagt.

Udvalget for børn med særlige behov

Udvalgets opgave er:

- At holde Skole og Samfund ajour

med viden om specialpædagogiske tiltag i folkeskolen

- At holde øje med udviklingen på det specialpædagogiske område efter dettes overgang til kommunalt regi
- At formidle viden om det specialpædagogiske område til skolebestyrelser og forældre i folkeskolen
- At bistå med planlægning af konferencer eller møder vedr. specialpædagogiske emner
- At bistå ved udarbejdelse af materiale vedr. specialpædagogisk bistand i folkeskolen
- At bistå kursusudvalget med forslag til kurser vedr. specialpædagogiske emner
- At bistå med nyheder vedr. specialpædagogiske emner til Skole og Samfunds elektroniske nyhedsbrev for medlemmer
- At repræsentere Skole og Samfund ved møder med samarbejdspartnere vedr. folkeskolens specialpædagogik
- At forestå dannelsen af et netværk for medlemsskoler med vidtgående spe-

cialundervisning (minimum 12 støtte-timer om ugen)

- At være opsøgende over for special-skoler, som ikke er medlemmer af Skole og Samfund

Udvalget består af foreningens syv repræsentanter i De Regionale Udviklingsråd, to repræsentanter fra Skole og Samfunds hovedbestyrelse, en repræsentant for lokalafdelingerne samt en repræsentant for FU. Morten Løvschall er formand for udvalget, mens FU er repræsenteret af Leo Thusing.

Udvalgets møder er åbne så medlemmer med interesse for og viden om specialpædagogiske forhold kan deltage i udvalgets møder for egen regning.

Der afholdes fire møder i indeværende år. På møderne orienterer medlemmerne om situationen i deres kommuner og i regionen. Det viser sig at der er stor forskel fra kommune til kommune, men der tegner sig en tendens til at kommunerne trækker eleverne hjem til egne tilbud som ofte ikke er tilfredsstillende.

Udvalget har haft oplæg om VISO (Den Nationale Videns- og Specialrådgivningsorganisation) for at få afdækket hvad dette nye videnscenter kan tilbyde af rådgivning. Udvalget har beskæftiget sig med Udviklingsrådenes redegørelser for 2007 og her konstateret at der er problemer med rapporteringen fra kommunerne. Den pædagogiske analysemodel, LP-modellen, problematikken om den lange ventetid på PPR-visitation i forbindelse med specialundervisning samt specialklassernes repræsentation i skolebestyrelsen har også været drøftet.

Et internt forum for udvalget er blevet oprettet under Skole og Samfunds Intranet.

Instruktørnetværk

Der er pt. 25 instruktører i netværket. Instruktørerne gennemfører kurser og oplæg over hele landet både på skoler og for kommunerne.

Instruktørnetværket har ud over den almindelige kursusaktivitet også løftet projektet med inspirationsmøder for skolebestyrelser om trivselsambassa-

dører. Instruktørerne har formidlet viden, erfaring og inspiration til vore medlemmer, forældre og andre af skolens parter.

Med udgangen af oktober vil vi kunne føje en del nyuddannede instruktører til netværket.

Eksterne kurser

I september 2007 udsendte kursusudvalget et kursuskatalog som indstik i Skolebørn. Udsendelsen af kataloget udløste ikke den forventede markante øgning af efterspørgslen på kurser. Årsagen er ikke undersøgt, men efter udvalgets og sekretariatets bedømmelse var indstikket ikke synligt nok idet det indgik tilnærmelsesvis som en del af bladet. På den baggrund besluttede udvalget at der igen i dette års septembernummer af Skolebørn udsendes et kursuskatalog, denne gang i et format der markant skiller sig ud fra bladet.

I første halvår har der været gennemført 65 kurser eller oplæg. Temaerne har fortrinsvis været: Skolebestyrelsens arbejde, kontaktførelsernes rolle på skolen samt forældre/lærer-workshops.

Skole og Samfund har deltaget i Undervisningsministeriets kampagne "Sammen mod mobning" hvor vores delprojekt om trivselsambassadører har fyldt rigtig meget. Instruktørerne har i april, maj og juni måned gennemført 83 inspirationsmøder for skolebestyrelserne i de enkelte kommuner.

Interne Kurser

En aften i april samledes instruktørnetværket i Nyborg for at blive introduceret til materialer og oplæg i kampagnen for trivselsambassadører som de efterfølgende skulle bruge ved inspirationsmøder i kommunerne.

Kursusudvalget besluttede at ændre på de interne kurser for nye medlemmer af lokalafdelingerne således at de også kunne være til inspiration for skolebestyrelsesmedlemmer som ikke er aktive i en lokalafdeling. Derfor gennemførte udvalget "Videns- og erfaringsseminar 2008" hvor forældrerepræsentanter fra alle medlemsskoler var inviteret. Arrangementet var en stor succes, idet ikke mindre end 35 medlemmer, som ikke i forvejen

var medlemmer af en lokalafdelings bestyrelse, deltog. Samtidig havde kursusudvalget ønsket at samle de interne kurser så der blev et større forum for erfaringsudveksling og inspiration. Derfor blev der en fredag-lørdag i september, parallelt med videns- og erfaringsseminaret, afviklet instruktør-samling samt instruktøruddannelsens Modul 1.

Forældrerådgivningen

Forældrerådgivningen tilbyder rådgivning om børn i grundskolen. Forældrerådgivningen er et treårigt projekt under Skole og Samfund. Det finansieres af satspuljemidler gennem Undervisningsministeriet. Formålet er at skabe en bedre dialog mellem skolen og hjemmet til gavn for barnets læring og trivsel. Projektet udløber 1. januar 2009.

Opgavefordelingen mellem Skole og Samfunds sekretariat og Forældrerådgivningen er sådan, at Skole og Samfund varetager skolebestyrelsernes interesser, og Forældrerådgivningen tager sig af henvendelser der vedrører individuelle børn. Forældrerådgivningen er et uafhængigt projekt under Skole og Samfund med sin egen styre- og følgegruppe. Forældrerådgivningen har sin egen projektleder og frivillige til at varetage rådgivningen og hjemmesiden www.foraeldre.org.

Rådgivningen er tilrettelagt som ”hjælp til selv-hjælp”. Størstedelen af rådgivningen varetages som telefonrådgivning og kommunikation via mail. En del henvendelser kommer fra såvel Skole og Samfunds som Forældrerådgivningens brevkasse. Forældrerådgivningen registrerer typen af henvendelser og hvilken kommune de kommer fra. Der er tre hovedgrupper af henvendelser. Den største gruppe henvendelser drejer sig om specialundervisning, dernæst en stor gruppe om børn der føler sig forfulgt af en medarbejder, og sidst en gruppe der handler om trivsel og mobning. De fleste henvendelser kommer fra forældre til drenge.

Rådgivningen foretages af projektlederen og en række frivillige. Der afholdes kurser for de frivillige to gange årligt. Antallet af henvendelser til Forældrerådgivningen har været stigende. Problemstillingerne er ofte meget komplekse. Der bliver givet udtryk for stort behov for Forældrerådgivningen.

I det forløbne år har Forældrerådgivningen publiceret en årsrapport for 2007. Der har været afholdt møder med bl.a. Velfærdsministeriet og Undervisningsministeriet. Der er indsendt en udvidet ansøgning til en fortsættelse af Forældrerådgivningen, og det er vores forventning at der bevilges midler fra satspuljen til en ny treårig periode for Forældrerådgivningen

Skolebørn

Skolebørn er Skole og Samfunds blad og den vigtigste faste forbindelse til samtlige medlemmer. Bladet udkommer ti gange om året i et oplag på 13.800.

Skolebørn bringer aktuelle historier fra skoler hvor ledelsen, lærerne eller skolebestyrelsen har fået ideer til at gøre tingene anderledes. Her kan læserne finde inspiration til deres eget arbejde i skolebestyrelsen. Bladet giver også plads til debat om aktuelle skolepolitiske spørgsmål.

Gentagne medlemsundersøgelser viser at Skolebørn er foreningens mest brugte ydelse, og at der er udbredt tilfredshed med bladets høje prioritering af artikler om skolers og skolebestyrelseres konkrete aktiviteter.

Skolebørn ligger også på foreningens hjemmeside hvor man ved at angive søgeord kan finde gamle artikler frem.

www.skole-samfund.dk

Skole og Samfunds website www.skole-samfund.dk er fortsat et meget vigtigt kommunikationsmiddel. Med et besøgstal på mellem 50.000 og 100.000 om måneden er hjemmesiden det af vore medier der når bredest ud til offentligheden. I 2008 er de sidste skønhedsfejl efter fornyelsen af hjemmesiden i 2007 blevet rettet. Hjemmesiden indeholder også forskellige intranet-

sider som benyttes af hovedbestyrelsen, udvalgene og instruktørnetværket.

Elektroniske medlemsnyheder

Vi kommunikerer også elektronisk med medlemmerne gennem et elektronisk nyhedsbrev. Nyhedsbrevet udsendes ca. hver 14. dag, og det indeholder forskelligt nyhedsstof af interesse for skolebestyrelserne.

Foreningens udgivelser

Skole og Samfund udgiver publikationer til forskellige målgrupper i folkeskolens forældredemokrati. Størstedelen af publikationerne henvender sig til skolebestyrelsen, nogle til kontaktforældrene og andre igen til de almindelige forældre. Endvidere udgives der materiale til elever. Publikationerne kan læses med udbytte af alle med interesse for folkeskolen, dens daglige virksomhed og fremtidige udvikling.

Nedenfor ses årets udgivelser:

Forældrehæfter

Skole og Samfund udgav *Hvorfor skal vi have kristendomskundskab i skolen?* i starten af året. Hæftet er til forældre og skolens ansatte og handler om samarbejde mellem forældre og skole, om fagene i skolen og lektiehjælp. Hæftet hører til serien: *Velkommen til samarbejde. Hvordan kan vores børn lære mere i skolen?*

Forældreguide – Læsning

I juni udkom en inspirationsfolder til forældre med barn i indskolingen. Den fortæller om hvordan de kan være med til at styrke deres barns læsning. Oplæsning indbyder til fortrolighed og giver både forældre og barn oplevelser og nærhed. Hvis barnet oplever læsningen som sjov, både fordi det glider og fordi historien fanger, vil det smitte af på motivationen og lysten til at lære. Denne folder er den første i en ny serie til forældre om følgende emner: læsning, matematik, naturfag og engelsk.

Spillet Dialog

Spillet *Dialog* er blevet revideret og udgivet i nyt layout og var klar til salg i august. I spillet skal deltagerne tage stilling til hvilke kundskaber og færdigheder en 17-årig skal have, og gennem dialog finde frem til hvem der har ansvaret for at kundskaber og færdigheder tillæres. *Dialog* er oplagt at spille på klassemøder, forældremøder og skolebestyrelsesmøder.

Forældreguide – Matematik

Matematikken er overalt i hverdagen. Det er i skolen børnene lærer at arbejde med matematik, men de kender den i forvejen. Matematikken gemmer sig alle vegne, men den er ikke altid så let at få øje på. Den skal hjælpes frem og det kan forældrene være med til. Denne folder kommer med adskillige praktiske bud på hvordan forældre hjemme kan støtte barnets indlæring af matematik. Folderen udkommer til oktober og er den anden i den planlagte serie af forældreguides.

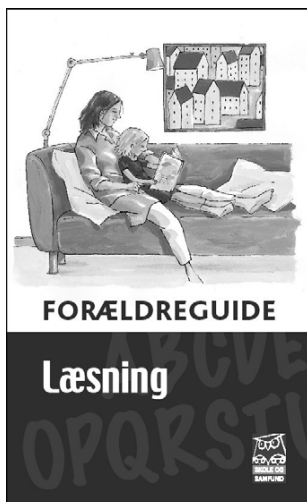
Nyt materiale om mobning på vej

Materialets primære målgruppe er skolebestyrelser, kontaktforældre og skolens trivselsambassadører som i samarbejde med alle skolens parter vil være med til at skabe forudsætninger for at undgå mobning. Hæftet vil indeholde de nyere synsvinkler på mobning. Materialet forventes klar til salg december 2008.

Nyt udgivelseskatalog

I septembernummeret af Skolebørn blev der som indstik udsendt et nyt kombineret *Kursus-* og *publikationskatalog* til alle modtagere af bladet.

Kataloget er også trykt i løse eksemplarer og tænkt til brug for uddeling ved Skole og Samfunds arrangementer i årets løb. Oversigt over foreningens publikationer samt en kort omtale af hæfternes og foldernes indhold findes på Skole og Samfunds hjemmeside, www.skole-samfund.dk, under menu-punktet *Udgivelser*. Her er der også mulighed for at bestille de enkelte hæfter, foldere og spil.

Pleje af netværk og politiske kontakter

En af Skole og Samfunds vigtigste opgaver er at sørge for at skolebestyrelsernes og forældrenes synspunkter bliver hørt der hvor der træffes politiske beslutninger af betydning for folkeskolen.

Som i tidligere år har formandskabet afholdt regelmæssige møder med uddannelsesordførerne i Folketinget, med undervisningsministeren, embedsmænd i Undervisningsministeriet og Skolestyrelsen samt med samarbejdspartnere som DLF, KL, Danske Skoleelever og BUPL. Emnerne på disse møder har været den aktuelle skolepolitiske dagsorden, specielt spørgsmål vedrørende skolestruktur og sammenlægning af skoler, valg til skolebestyrelsen, skolebestyrelsens indflydelse samt anvendelsen af elevplaner og test i skolen.

Skole og Samfund inddrages også regelmæssigt i forberedelsen af lovgivningsarbejdet idet vi afgiver høringssvar i forbindelse med forslag til ændringer af love og bekendtgørelser. Skole og Samfunds høringssvar kan læses på www.skole-samfund.dk.

I 2008 har vi ud over deltagelsen i "Monsterudvalget" (se s.4) været repræsenteret i Undervisningsministeriets udvalg vedr. alternative prøveformer. Udvalget barslede i maj 2008 med en række anbefalinger vedr. alternative afgangsprøver i forskellige af folkeskolens fag. Disse er endnu ikke behandlet politisk i Folketinget. Skole og Samfund er endvidere fortsat repræsenteret i følgegruppen for KL-projektet "Partnerskab om folkeskolen", både nationalt og i en række af de deltagende kommuner.

Projekter

Det europæiske projekt "Good Intercultural Dialogue in Schools" blev afsluttet i 2007. Projektet udviklede en lang række redskaber til forbedring af samarbejdet mellem tosprogede forældre og skolen. De kan ses på websitet www.good-id-in-schools.eu.

Som opfølgning på dette projekt besluttede de danske projektpartnere, Skole og Samfund, University College Lillebælt og uc2 fra Professionshøjskolen København, at fortsætte samarbejdet.

Vi udarbejdede en ansøgning til Integrationsministeriet som i sommeren 2008 bevilgede midler til det treårige projekt "For-di" (forældre-dialog). Projektet skal på skoler i Hillerød, Høje Taastrup og Odense kommuner udvikle konkrete modeller for samarbejdet mellem skolen og forældrene, med særligt henblik på de tosprogede forældre. Skole og Samfund fungerer som projektleder i projektet.

Internationalt samarbejde

Udveksling af erfaringer og samarbejde med lige-sindede i andre lande bliver en stadig vigtigere inspirationskilde for Skole og Samfund.

Vi deltager fortsat i arbejdet i European Parents Association (EPA). EPA er først og fremmest et netværk som mødes to gange pr. år for at udveksle erfaringer og drøfte bilateralt samarbejde. Skole og Samfunds næstformand og sekretariatschef deltog i EPA-generalforsamlingerne og tilknyttede konferencer i Warszawa i november 2007 og Zaragoza i juni 2008.

Projektet FLPTP (Family Learning Practitioner Training Project) blev afsluttet med en konference i Göteborg i september 2008. Projektet går ud på at udvikle moduler til uddannelse af instruktører, der kan afholde kurser om læring i familien. Det har deltagelse af organisationer fra England, Spanien, Holland, Norge, Sverige og Danmark.

Projektet "New Horizons" er et såkaldt læringspartnerskab, finansieret af EU-kommissionen. Deltagere fra Skole og Samfund skal besøge partnere i Tyrkiet og Frankrig og sammen udvikle materialer vedr. samarbejdet mellem skole og hjem. Projektet løber fra efteråret 2008 til efteråret 2010.

Sekretariatet får jævnligt besøg af udenlandske skolefolk og politikere på studiebesøg som ønsker at høre nærmere om skole/hjem-samarbejde, skolebestyrelsens arbejde samt andre forhold i folkeskolen.

I april 2008 havde Skole og Samfund arrangeret en uges studiebesøg for 20 uddannelseseksperter fra 12 EU-lande. Eksperterne besøgte skoler, kommuner, Undervisningsministeriet samt en lokalafdeling for at sætte sig ind i forældrenes rolle i den danske folkeskole. Gruppens evalueringsrapport viste en meget stor tilfredshed med forløbet af besøget.

Nordisk Komité

Komiteen er en sammenslutning af forældreorganisationerne i de nordiske lande. Følgende organisationer er medlemmer:

Norge: Foreldreutvalget for grunnskolen

Sverige: Riksförbundet Hem och Skola

Finland: Hem och Skola

Island: Landssamtök foreldra Heimili og skóli

Danmark: Skole og Samfund.

Medlemmerne af Nordisk Komité er organisationernes formænd – fra Danmark landsformand Thomas Damkjær Petersen.

Nordisk Komité holder to årlige møder samt en konference hvert andet år i det land som har formandskabet. I 2007/08 har Sverige haft formandskabet ved deres formand Ulf Eriksson.

Medio september 2008 gennemførtes konferencen med titlen: Forældre som ressource i skolen, som samlede knap 80 deltagere fra de nordiske lande. Ud over repræsentanter fra organisationerne var andre af skolens parter repræsenteret. Skole og Samfund deltog med forretningsudvalg og udvalgsformænd.

På Nordisk Komités konference blev formandskabet videregivet fra Sverige til Norge ved leder Loveleen R. Brenna.

Sekretariatet

Når man ringer til Skole og Samfund for at få rådgivning eller en oplysning eller for at bestille en publikation, er det sekretariatets ansatte man kommer til at tale med. Når møder og konferencer skal forberedes, er det sekretariatet der tager sig af det. Når hovedbestyrelsens og forretningsudvalgets

beslutninger skal føres ud i livet, er det sekretariatet som sørger for det. Det er også sekretariatet der forestår en stor del af samarbejdet med andre af folkeskolens aktører. Kort sagt: sekretariatet er på mange områder Skole og Samfunds ”udførende arm”.

Skole og Samfunds regnskab for 2007

Indtægter	
Kontingenter og abonnement	5.751.744
Salg af publikationer og annoncer	316.052
Finanslov, tilskud	210.000
Diverse indtægter	373.320
Diverse projekter	2.114.308
Distributionstilskud	191.135
Indtægter i alt	8.956.559
Udgifter	
Organisatoriske udgifter	1.327.423
Kurser og konferencer	383.354
Løn og administration	3.117.554
Ejendom, inventar og maskiner	600.118
Bladet Skolebørn	1.367.916
Produktion af publikationer	215.697
Diverse projekter	1.976.460
Udgifter i alt	8.988.522
Resultat af ordinær drift	-31.963
Finansieringsindtægter	133.323
Årets resultat før hensættelser	101.360
Henlæggelser	100.000
Årets resultat	1.360

Status på arbejdsprogrammet for 2008

Arbejdsprogrammet for 2008 rummer følgende overskrifter:

- * **Bevarelse af folkeskolen som et lokalt skoletilbud med egen ledelse og bestyrelse**
- * **Ændring af tankesættet i folkeskolen, så forældrene overalt ses som en resurse for børnenes læring**
- * **Styrkelse af Skole og Samfunds lokalafdelinger**
- * **Fremskaffelse af midler til løsning af opgaver, der rækker ud over Skole og Samfunds kerneopgaver**

1. Bevarelse af folkeskolen som et lokalt skoletilbud med egen ledelse og bestyrelse:

Mange kommuner lægger op til sammenlægning af mange skoler til centralt styrede kæmpeskoler fra skoleåret 2008/09.

Skole og Samfund vil kæmpe for forældrenes ret til at vælge en skolebestyrelse på hver skole – også hvis flere skoler sammenlægges juridisk, men reelt fortsætter i de samme bygninger. Også retten til at have en skoleleder på hver skole skal bevares. I efteråret 2007 udsendte Skole og Samfund et debatoplæg til offentligheden som bl.a. sætter fokus på dette spørgsmål. Der blev i 2007 gennemført møder med undervisningsministeren og uddannelsesordførerne i Folketinget. Der skal i 2008 arbejdes videre med at påvirke politikere, samarbejdspartnere og offentligheden, således at der gennemføres lovgivning der sikrer at der på alle lokale skoler findes en skoleleder og en skolebestyrelse.

Status:

Der har været arbejdet intensivt med denne problematik gennem hele året. Formandskabet deltog i en lukket høring om sagen i Folketingets Uddannelsesudvalg i januar, og i februar var Skole og Samfund medarrangør af en konference på Christiansborg. Der har været holdt møder med alle partiers uddannelsesordførere samt med undervisningsministeren og Undervisningsministeriets embedsmænd. Der har desuden været holdt møder med Danmarks Lærereforening og Skolelederne hvor der blev opnået enighed om en fælles holdning. Endelig blev alle medlemmer orienteret om sagen i juni og opfordret til at tage den op i offentligheden og

politisk.

Der er stor velvilje politisk og i offentligheden omkring Skole og Samfunds synspunkter. Men det har været vanskeligt at komme igennem med forslag om lovinitiativer der effektivt sætter en prop i det hul i folkeskoleloven som for tiden udnyttes af kommunerne. Alle politikere på Christiansborg synes at være skræmt af eventuelle økonomiske krav fra kommunerne i den anledning.

Vi forventer at der fremsættes lovforslag om sagen inden udgangen af 2008. Men det nøjagtige indhold i dette forslag er det vanskeligt at spå om.

2. Ændring af tankesættet i folkeskolen så forældrene overalt ses som en resurse for børnenes læring:

Undersøgelser viser at faktorer i hjemmet har den allerstørste betydning for hvor meget børnene lærer i skolen. Internationale erfaringer viser endvidere at alle forældre, uanset baggrund, kan få værktøjer i hænde som sætter dem i stand til bedre at understøtte deres børns læring.

I årene 2005-07 deltog Skole og Samfund i projektet "Good Intercultural Dialogue in Schools" der har udviklet moduler til undervisning af lærere og forældre vedr. en forbedring af samarbejdet mellem tosprogede forældre og skolen. I 2008 vil Skole og Samfund forsøge at udbrede anvendelsen af disse moduler.

Samtidig vil Skole og Samfund søge at skaffe midler til afholdelse af kurser for forældre som ønsker at støtte deres børns læring – eventuelt i et samarbejde med seriøse udbydere af voksenundervisning.

Der henvises i øvrigt til det tilsvarende afsnit i folderen "Bedre læring til Danmarks børn".

Status:

Skole og Samfund deltager i årene 2006-08 i EU-projektet "European Family Learning Training Programme" som har udviklet undervisningsmateriale mv. til instruktører der kan indgå i familielæringprogrammer. Projektet afsluttes i oktober 2008 med en konference.

Som en opfølgning på "Good ID"-projektet ansøg-

te Skole og Samfund sammen med to andre institutioner om midler fra Integrationsministeriet til et projekt som skal udvikle skole/hjem-samarbejdet, herunder specielt samarbejdet mellem skolen og tosprogede forældre. Det såkaldte "For-di-projekt" startede i august 2008 og fortsætter til 2011.

I foråret 2008 udkom det 8. hæfte (Kristendomskundskab) i serien "Velkommen til samarbejde", og det 9. hæfte (Historie) forventes at udkomme omkring årsskiftet 2008/09.

Desuden er serien "Forældreguide" påbegyndt med hæfter om læsning og matematik (udkommer september 2008).

Det er endnu ikke lykkedes at skaffe midler til afholdelse af kurser for forældre, men der arbejdes fortsat på sagen.

3. Styrkelse af Skole og Samfunds lokalafdelinger:

Der skal gennem kursusvirksomhed motiveres til øget aktivitet i lokalafdelingerne til støtte for det lokale arbejde, fx udsendelse af materiale til de aktive i lokalafdelingerne, arbejde med lokalafdelingernes hjemmesider o.l. Medlemsudvalget vil løbende udvikle initiativer over for lokalafdelingerne og følge op på allerede gennemførte aktiviteter.

Status:

Det udbudte kursus til alle aktive i Skole og Samfund i slutningen af august blev overtegnet, og medlemsudvalget og sekretariatet arbejder løbende med at støtte det lokale medlemsarbejde.

Der er planlagt en målrettet hvervekampagne rettet mod ikke-medlemsskoler i perioden efterår 2008-2009.

4. Fremskaffelse af midler til løsning af opgaver der rækker ud over Skole og Samfunds kerneopgaver:

Hovedformålet med Skole og Samfunds arbejde er at styrke forældrenes og skolebestyrelsernes stilling i folkeskolen. Arbejdet med at servicere medlemmerne og arbejde for at fremme forældrenes og skolebestyrelsernes interesser finansieres af de kontingent- og abonnementsindtægter som indbetales af medlemsskolerne.

I 2008 må det forventes at antallet af medlemsskoler falder på grund af skolenedlæggelser og -sammenlægninger.

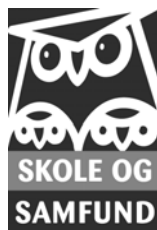
I Skole og Samfund ønsker vi at kunne løse andre arbejdsopgaver som medvirker til at fremme foreningens mål. For at kunne løse sådanne opgaver bliver det stadig mere nødvendigt at fremskaffe ekstern finansiering. I 2007 blev der ansat en medarbejder hvis hovedopgave det er at fremskaffe ekstern finansiering til opgaver som Skole og Samfund ønsker at gennemføre. Arbejdet med at fremskaffe sådanne midler vil blive fortsat og intensiveret i 2008.

Status:

Skole og Samfunds fundraisingmedarbejder var sygemeldt i det meste af 1. halvår 2008 og døde i juni. Dette har naturligvis hæmmet fundraisingarbejdet.

Det er lykkedes at fremskaffe midler til udarbejdelse af materialer til instruktører, til ovennævnte For-di-projekt (med et samlet budget på 2,6 mio kr.) samt til et EU-læringspartnerskabs-projekt. Der arbejdes desuden med nye eksternt finansierede projekter i samarbejde med Dansk Flygtningehjælp og Forbrugerrådet.

I en periode vil det fortsatte fundraisingarbejde blive varetaget med løst tilknyttet konsulentbistand.

Forældreorganisationen Skole og Samfund
Kvægtorvsgade 1, 1710 København V
Telefon 3326 1721 - Fax 3326 1722
E-mail: post@skole-samfund.dk - www.skole-samfund.dk
Forsidefoto: Søren Hartvig
Fotos i øvrigt: Søren Hartvig, Claus Engelund, Niels-Christian Andersen